

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2016. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2

I - ТЕСТ ПИТАЊА

- 1) **Потенцијалне обавезе и потенцијална имовине**
 - a) се не исказују у финансијским извјештајима
 - b) се исказују у финансијским извјештајима**
 - c) исказују се у билансу успјеха
 - d) не исказују се у билансу успјеха

- 2) **Нематеријално средство се престаје признавати**
 - a) када је у потпуности амортизовано
 - b) по отуђењу**
 - c) прије набавке истог или сличног нематеријалног средстава
 - d) када се очекују будуће економске користи од његовог коришћења или отуђења

- 3) **Ако је остварен пословни добитак, нето новчани ток из пословних активност је:**
 - a) позитиван
 - b) негативан ако је нето новчани ток из финансијских активности позитиван
 - c) позитиван, ако је нето новчани ток из инвестиционих активности негативан
 - d) негативан или ненегативан**

- 4) **У складу са МРС 11, у вриједност изградње објекта се може укључити:**
 - a) износ утрошеног материјала**
 - b) износ трошкова радне снаге за изградњу објекта**
 - c) трошкови рекламирања у медијима за продају
 - d) трошкови провизије банке

- 5) **Одложене пореске обавезе настају по основу:**
 - a) репрограма пореских обавеза
 - b) репрограма пореских обавеза одобреног од стране Пореске управе или другог надлежног органа
 - c) опорезивих привремених разлика**
 - d) опорезивих сталних разлика

- 6) **Губитак од умањења вриједности је:**
 - a) негативна разлика између књиговодствене и његове надокнадиве вриједности
 - b) позитивна разлика између књиговодствене и његове надокнадиве вриједности**
 - c) негативна разлика између књиговодствене и његове употребне вриједности
 - d) позитивна разлика између књиговодствене и његове употребне вриједности

- 7) Једном утврђени процјењени корисни вијек трајања некретнина, постројења и опреме се:
- примјењује до окончања обрачуна амортизације
 - примјењује до момента престанка признавања
 - преиспитује се на крају сваког обрачунског периода**
 - усклађује се у складу са законом о порезу на добит у случају примјена закона
- 8) Продајна вриједност 1.000 јединица извршених услуга износи 10.000 КМ. Закупнина машине се плаћа 1КМ по јединици извршене услуге, а раднику се плаћа 2 КМ по јединици извршене услуге. Који износ прихода се признаје у финансијским извјештајима:
- 10.000 КМ**
 - 9.000 КМ
 - 8.000 КМ
 - 7.000 КМ
- 9) У складу са МРС 23, трошкови позајмљивања се не капиталишу:
- ако се не могу директно приписати средству које се квалификују**
 - ако је прекинут активан развој средстава које се квалификује**
 - ако није добијена употребна дозвола за грађевински објекат
 - ако су завршене све активности да би се средство које се квалификује припремило за планирану употребу или продају**
- 10) Инвестиционе некретнине се билансирају у висини:
- фер вриједности
 - фер вриједности ако се може поуздано утврдити**
 - набавној вриједности умањеној за акумулисану амортизацију и бугитке по основу обезврјеђења
 - набавној вриједности умањеној за акумулисану амортизацију и бугитке по основу обезврјеђења ако се може поуздано утврдити
- 11) Према МРС 2 - Залихе, дозвољене су сљедеће методе вредновања залиха:
- ФИФО**
 - ЛИФО
 - метода специфичне идентификације**
 - метода просјечног пондерисаног трошка**
- 12) Примјери готовинских токова из финансијских активности су:
- примици од продаје добара и услуга
 - примици од емисије нових дионица**
 - издаци за набавку опреме
 - поврат кредита**
- 13) Методу удјела примјењује правно лице:
- које се налази под значајним утјецајем другог правног лица
 - које остварује значајан утјецај над другим правним лицем**
 - које има контролу над другим правним лицем
 - које учествује у заједничкој контроли над другим правним лицем

14) Према МРС 1, рекласификацијска усклађења произлазе:

- a) из промјена вишка утврђеног ревалоризацијом у складу с МРС 16 или МРС 38
- b) из отуђења иностраних дијелова пословања
- c) из престанка признавања финансијске имовине расположиве за продају
- d) из актуарских добитака и актуарских губитака по основи планова дефинисаних примања

15) Поврат на уложени капитал (РОЕ) се израчунава као:

- a) добит после пореза / укупна пасива
- b) добит после пореза / укупни властити капитал (капитал редовних дионица и други улагачки капитал)
- c) добит после пореза / укупна актива
- d) добит прије пореза / укупни властити капитал (капитал редовних дионица и други улагачки капитал)

16) На дан 31.12., залихе артикла "а" су биле исказане по њиховој набавној вриједности од 100 КМ/ком. У току децембра/просинца протекле и у току јануара/сијечња наредне године, продаја артикла „а“ је вршена по цијени од 95 КМ/ком, без ПДВ-а. Како третирати ову ситуацију у финансијским извјештајима за протеклу годину?

- a) о наведеном се не захтијевају информације у финансијским извјештајима за протеклу годину
- b) наведено треба објавити у биљешкама уз финансијске извјештаје за протеклу годину
- c) у финансијским извјештајима за протеклу годину, залихе артикла „а“ на дан 31.12. Треба свести на вриједност од 95 км/ком.
- d) у финансијским извјештајима за протеклу годину, залихе артикла „а“ на дан 31.12. Треба исказати по вриједности од 100 км/ком.

17) Подузеће је, посредством брокерске куће, продало 1.000 дионица другог подузећа по цијени од 400 КМ по дионици. Провизија брокеру износила је 8 КМ по дионици. Ако је књиговодствена цијена дионица била 395 КМ по дионици, подузеће је продајом дионица остварило:

- a) добитак у износу од 13.000 КМ
- b) добитак у износу од 5.000 КМ
- c) губитак у износу од 3.000 КМ
- d) губитак у износу од 8.000 КМ

18) Према МРС 41, биолошка имовина се при почетном признавању вреднује:

- a) по трошку стицања
- b) по фер вриједности, умањеној за процијењене трошкове продаје, када се фер вриједност може поуздано утврдити
- c) по ревалоризованој вриједности
- d) по трошку стицања, умањеном за акумулирану амортизацију и акумулиране губитке од умањења вриједности, ако се фер вриједност не може поуздано утврдити

19) Стално средство које се класифицира као средство намијењено продаји мјери се по:

- a) Фер вриједности
- b) Књиговодственој вриједности
- c) Књиговодственој вриједности или фер вриједности умањеној за трошкове продаје, зависно од тога која је нижа
- d) Књиговодственој вриједности или фер вриједности умањеној за трошкове продаје, зависно од тога која је виша

20) Према МСФИ, обрачун амортизације материјалних сталних средстава се прекида:

- a) **Кад се средство даде другоме према уговору о финансијском лизингу**
- b) Кад се средство даде другоме према уговору о оперативном лизингу
- c) **Кад је средство класифицирано да се држи за продају, у складу с МСФИ 5**
- d) Кад је средство које није амортизирано привремено повучено из активне употребе

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

У току обрачуноског периода су се десиле сљедеће промјене:

1. Почетно стање на рачунима главне књиге износи: грађевински објекти 100.000 КМ, опрема 50.000 КМ, исправка вриједности грађевинских објеката 10.000 КМ, исправка вриједности опреме 5.000 КМ, роба у продавници 35.100 КМ, укалкулисани ПДВ 5.100 КМ, укалкулисана РУЦ 5.000 КМ, жиро рачун 20.000 КМ, удјели чланова са ограниченом одговорношћу-израчунати, нераспоређена добит ранијих година 50.000 КМ, обавезе према добављачима 100.000 КМ, обавезе за порез на добит 10.000 КМ, обавезе за ПДВ 5.000 КМ.
2. Власник је донио одлуку да износ од 40.000 КМ нераспоређене добити исплати у облику учешћа у добитку власника са ограниченом одговорношћу.
3. Од добављача је набављено робе у износу од 234.000 КМ са ПДВ-ом. Од другог добављача је добијена фактура за превоз робе на износ од 585 КМ са ПДВ-ом. Роба је задужена у малопродајном објекту у вриједности од 351.000 КМ
4. Примљен је рачун за електричну енергију на износ од 1.170 КМ са ПДВ-ом.
5. Обрачунате су бруто плате у износу од 50.000 КМ. Стопа дорпиноса је 33%, пореза на доходак 10%, а право на умањење пореске основице износи 5.000 КМ.
6. Обрачуната је амортизација грађевинских објеката и опреме по стопама од 2% за грађевинске објекте и 10% за опрему под условом да је резидуална вриједност 5.000 КМ за објекте и 3.000 КМ за опрему.
7. Купцу је на одгођено плаћање продато 5.850 КМ са ПДВ-ом.
8. За готово је продато 360.000 КМ робе и пазар је положен на жиро рачун.
9. Исплаћене су бруто плате, обавезе за порез на добит и ПДВ и 200.000 КМ добављачима.
10. Утврђена је разлика између улазног и излазног ПДВ-
11. Извршен је обрачун финансијског резултата и пренос на одговарајући рачун капитала.

На основу претходних промјена саставити финансијске извјештаје и то:

1. Биланс успјеха (по методу укупних трошкова)
2. Биланс стања
3. Извјештај о токовима готвине (према директном методу)
4. Извјештај о промјенама на капиталу.

РЈЕШЕЊЕ

БИЛАНС УСПЈЕХА – метод укупних трошкова

Пословни риходи	312.692
Приходи од продаје робе	312.692
Пословни расходи	271.273
Набавна вриједност продате робе	213.673
Трошкови електричне енергије	1.000
Трошкови бруто зарада	50.000
Трошкови амортизације	6.600
Добит прије опорезивања	41.419
Порез на добит	4.142
Нето добит	37.277

БИЛАНС СТАЊА	Претх. година	Текућа година
Актива	180.000	261.077
Грађевински објекти	100.000	100.000
ИВ грађевинских објеката	-10.000	-11.900
Опрема	50.000	50.000
ИВ опреме	-5.000	-9.700
Роба у продавници	35.100	20.250
Укалкулисана РУЦ у МП	-5.000	-5.481
Укалкулисани ПДВ у МП	-5.100	-2.942
Купци	0	5.850
Жиро рачун	20.000	115.000
Пасива	180.000	261.077
Властити капитал	65.000	62.277
Удјели у ДОО	15.000	15.000
Нерасп. добитак ранијих год.	0	10.000
Нерасп. добитак текуће год.	50.000	37.277
Обавезе	295.000	198.800
Обавезе према добављачима	100.000	135.755
Обавезе за учешће у добитку	0	40.000
Обавезе за порез на добит	10.000	4.142
Обавезе за ПДВ	5.000	18.903

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ

	Основни капитал	Нераспоређени добитак	Укупно
П.С.	15.000	50.000	65.000
Смањење		(40.000)	(40.000)
Повећање		37.277	37.277
Стање на крају	15.000	47.277	62.277

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

А) ТОКОВИ ГОТОВНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ

Приливи из пословних активности	360.000
Приливи од продаје робе	360.000
Одливи из пословних активности	265.000
Одливи према добављачима	200.000
Одливи за бруто зараде	50.000
Одливи за ПДВ	5.000
Одливи за порез на добит	10.000
Нето новчани ток из пословних активности	95.000
Готовина на почетку периода	20.000
Готовина на крају периода	115.000

Задатак број 2

Друштво «ХУ» д.о.о. регистровано је са основним капиталом у износу од 20.000 КМ. Друштво је на дан 31. 12. 2011. године имало стање нераспоређене добити у износу од 80.000 КМ.

У периоду од 1.1.2012. до 31.12.2013. године настале су сљедеће промјене на капиталу друштва «ХУ»:

- 1) Друштво је за 2012. годину као добит текуће године исказало износ од 50.000 КМ.
- 2) Друштво је током 2012. године донијело одлуку о распореду добити из 2011. године у износу 40.000 КМ према којој се: 10% распоређује у статутарне и друге резерве, 50% за исплату удјела у добити власницима друштва, док је преосталих 40% нераспоређена добит.
- 3) Друштво је током 2012. године извршило ревалоризацију грађевинских објеката, те је утврђен ревалоризациони вишак у износу од 500.000 КМ, који је евидентиран у корист ревалоризационих резерви у износу 450.000 КМ, док је 50.000 КМ признато као одгођени порез.
- 4) Друштво је током 2013. године донијело одлуку о распореду добити из 2012. године у износу од 50.000 КМ према којој се: 10% распоређује у статутарне и друге резерве, 60% за исплату удјела у добити власницима друштва, док је преосталих 30% нераспоређена добит.
- 5) Власници друштва су током 2013. године уплатили 30.000 КМ на име повећање основног капитала, што је уписано у судском регистру.
- 6) Друштво је током 2013. године извршило исправку значајне грешке, која се односи на период од 1.1. до 31. 12. 2012. године, у износу од 25.000 КМ на терет нераспоређене добити.
- 7) Друштво је у 2013. години извршило пренос ревалоризационих резерви у износу од 22.500 КМ и одгођеног пореза у износу од 2.500 КМ у акумулисану (нераспоређену) добит.
- 8) Друштво је остварило добит за текућу (2013.) годину у износу од 75.000 КМ.

Од Вас се тражи сљедеће:

- a) На основу наведених података саставите Извјештај о промјенама на капиталу друштва «ХЗ» д.о.о., уважавајући одредбе МРС-а 1 и прописане обрасце Извјештаја о промјенама на капиталу у БиХ
- b) Објасните захтјеве МРС-а 8 (наведене и у МРС-у 1) који се односе на ретроактивно усклађивање за учинке промјена рачуноводствених политика и учинке исправљања грешака у извјештају о промјенама у капиталу

RJEŠENJE:

a) (20 bodova)
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU za razdoblje koje završava na dan 31. 12. 2013. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u društvu s ograničenom odgovornošću	Revalorizacijske rezerve (MRS 16 MRS 21 i MRS 38)	Ostale rezerve (emisijska premija, zakonske i statutarne rezerve, zaštitna ostatci tokova)	Akumulirana neraspoređena dobit / nepokriveni gubitak	UKUPNO
Stanje na dan 31. 12. 2011. godine	20.000			80.000	100.000
Neto dobit/gubitak razdoblja iskazan u bilanci uspjeha				50.000	50.000
Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka			4.000	(24.000)	(20.000)
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		450.000			450.000
Stanje na dan 31. 12. 2012. godine	20.000	450.000	4.000	106.000	580.000
Efekti ispravaka grešaka				(25.000)	(25.000)
Ponovo iskazano stanje na dan 1. 1. 2013. godine	20.000	450.000	4.000	81.000	555.000
Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka			5.000	(35.000)	(30.000)
Povećanja ili smanjenje temeljnog kapitala	30.000				30.000
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		(22.500)		25.000	2.500
Neto dobit/gubitak razdoblja iskazan u bilanci uspjeha				75.000	75.000
Stanje na dan 31. 12. 2013. godine	50.000	427.500	9.000	146.000	632.500

b) (10 bodova)
 MPC 8 zahtijeva retroaktivno usklađivanje za učinke promjena računovodstvenih politika, u mjeri u kojoj je to izvedivo, osim ako prijelazne odredbe nekog MSFI-ja ne nalažu drukčije. MPC 8 također zahtijeva retroaktivno prepravljavanje radi ispravljavanja pogrešaka, u mjeri u kojoj je to izvedivo. Retroaktivno usklađivanje i retroaktivno prepravljavanje provodi se na početnom staњу akumulirane (zadržane dobiti), osim ako neki MSFI ne nalaže retroaktivno usklađivanje neke druge komponente kapitala. Tocka 106(b) MPC-a 1 zahtijeva da se usklađena objave u izvještaju o promjeni kapitala ukupno za svaku komponentu kapitala, tako da ona koja su nastala uslijed promjena računovodstvenih politika prikažu odvojeno od onih koja su proizasla iz ispravljavanja pogrešaka. Ta se usklađivanja objavljuju za svako pretходно razdoblje i početak razdoblja. (MPC 1, т.110.)